

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

3

Lisähuomioita tavoitteesta 1

Satakuntaliitto toteaa, että lainsäädännön uudistamisen vaikutukset tulisi selkeyttää ennen uusien lakisääteisten velvoitteiden asettamista korkeakouluille.

Tavoite 2

1

Lisähuomioita tavoitteesta 2

Satakuntaliitto toteaa tavoitteen korkeakoulujen saavutettavuussuunnitelmasta olevan kannatettava. Saavutettavuussuunnitelmassa tulee Satakuntaliiton mukaan huomioida myös alueellinen saavutettavuus.

Tavoite 3

3

Lisähuomioita tavoitteesta 3

-

Tavoite 4

1

Lisähuomioita tavoitteesta 4

Satakuntaliitto toteaa, että tavoite tietopohjan vahvistamisesta on kannatettava. Lisäksi huomioitavaa on, että myös alueellisen saavutettavuuden seurannan on keskeistä sisältyä tietokannan indikaattoreihin.

Tavoite 5

-

Lisähuomioita tavoitteesta 5

Satakuntaliitto pitää tavoitetta saavutettavuusfoorumista kannatettavana mutta painottaa samalla, että foorumille tulee olla kutsuttuina myös alueiden edustajat. Satakuntaliitto toteaa, että saavutettavuuden osalta merkityksellistä on vahvistaa kumppanuuksia yhteiskunnan eri toimijoiden kesken.

Saavutettavuussuunnitelmassa ja -foorumin toiminnassa tulee huomioida alueiden hyvät käytännöt ja toimintamallit sekä kytkeä uudistamisohjelman laadinta sekä toimeenpano aluekehittämislainsäädännön mukaisesti laadittaviin maakunnallisiin strategiaprosesseihin edistämien siten kasvu- ja muutosalojen, ekosysteemisopimusten, uusien kyvykkyyksien ja muuttuvien osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointia.

Tavoite 6

1

Lisähuomioita tavoitteesta 6

Satakuntaliitto painottaa, että osaamistason nostamisen korkeakoulutuksen aloituspaikkoja lisäämällä tulee perustua laadukkaaseen ennakointitietoon, jossa huomioidaan koulutusala- ja tutkintokohtaisuus ja alueellisuus. Satakuntaliitto toteaa, että saavutettavuussuunnitelman laadinnassa ja toteuttamisessa tulee huomioida alueiden tavoitteet ja kytkeä uudistamisohjelman laadinta sekä toimeenpano aluekehittämislainsäädännön mukaisesti laadittaviin maakunnallisiin strategiaprosesseihin edistämien siten mm. kasvu- ja muutosalojen, ekosysteemisopimusten, uusien kyvykkyyksien ja muuttuvien osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointia.

Satakuntaliitto toteaa, että koulutuspolitiikan tavoitteet osaamis- ja koulutustason noususta, korkeakoulujen toimintamallien ja -rakenteiden uudistamisesta sekä korkeakoulujen yhteisestä, saavutettavasta digiopintotarjonnasta, jota oppija voi hyödyntää koulutustaustasta, työmarkkina- asemasta tai koulutusasteesta riippumatta ovat kannatettavia.

Satakuntaliitto pitää kannatettavana myös sitä, että oppimisen ekosysteemissä mahdollistetaan siirtyminen toiselta asteelta korkea-asteelle ilman tarpeettomia välivuosia.

Tavoite 7

2

Lisähuomioita tavoitteesta 7

Satakuntaliiton mukaan koulutuspolitiikan tavoitteet osaamis- ja koulutustason noususta, korkeakoulujen toimintamallien ja -rakenteiden uudistamisesta sekä korkeakoulujen yhteisestä, saavutettavasta digiopintotarjonnasta, jota oppija voi hyödyntää koulutustaustasta, työmarkkina- asemasta tai koulutusasteesta riippumatta ovat kannatettavia.

Satakuntaliitto toteaa, että saavutettavuussuunnitelman laadinnassa ja toteuttamisessa merkityksellistä on vahvistaa kumppanuuksia yhteiskunnan eri toimijoiden kesken. Tässä aluekehittämislainsäädännön mukaisesti laadittavilla maakuntaohjelmilla on keskeinen, rooli sillä ne osaltaan luovat alueilla puitteet kumppanuuksille ja kehittämiselle. Koulutuspolitiikan strateginen kokonaisuus tulisikin alueilla kytkeä maakunnallisiin aluekehittämislainsäädännön mukaisiin strategiaprosesseihin vahvistaen kasvu- ja muutosalojen, uusien kyvykkyyksien ja muuttuvien osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakkointia.

Tavoite 8

1

Lisähuomioita tavoitteesta 8

Satakuntaliiton mukaan tavoite opettajankoulutuksen kehittämisestä on kannatettava. Opettajankoulutuksessa tulee huomioida myös alueellisuus sekä se, että jatkossakin eri koulutusasteiden oppijoiden osalta on keskeistä saada yhdenvertaista opetusta siten, että osaavia opettajia on kattavasti koko maan tarpeisiin.

Tavoite 9

1

Lisähuomioita tavoitteesta 9

Satakuntaliitto tuo esille, että työelämän murros edellyttää monipuolista osaamista eri koulutusasteilta. Opettajilta, muulta henkilökunnalta ja oppijoilta digitalisoitua koulutus edellyttää uusia taitoja ja valmiuksia. Jatkuva oppiminen ja oman osaamisen vahvistaminen suojaavat ihmisiä muutosten keskellä.

Työelämän ja korkeakoulujen yhteistyön edistämiseksi on merkityksellistä vahvistaa kumppanuuksia yhteiskunnan eri toimijoiden kesken. Tässä aluekehittämislainsäädännön mukaisesti laadittavilla maakuntaohjelmilla on keskeinen, rooli sillä ne osaltaan luovat alueilla puitteet kumppanuuksille ja kehittämiselle. Koulutuspolitiikan strateginen kokonaisuus tulisikin alueilla kytkeä maakunnallisiin aluekehittämislainsäädännön mukaisiin strategiaprosesseihin vahvistaen kasvu- ja muutosalojen, uusien kyvykkyyksien ja muuttuvien osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakkointia.

Tavoite 10

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Satakuntaliitto tuo esille, että jatkuva oppiminen ja oman osaamisen vahvistaminen suojaavat ihmisiä muutosten keskellä. Työelämän murros edellyttää monipuolista osaamista eri koulutusasteilta ja tavoite uusista koulutuspalveluista on kannatettava. Korkeakouluille tulee osoittaa resursseja uusien koulutuspalveluiden toteuttamiseksi.

Tavoite 11

3

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Tässä otsikkokohtana uudelleen tavoite 10?

Satakuntaliitto tuo esille, että jatkuva oppiminen ja oman osaamisen vahvistaminen suojaavat ihmisiä muutosten keskellä. Työelämän murros edellyttää monipuolista osaamista eri koulutusasteilta ja tavoite uusista koulutuspalveluista on kannatettava. Korkeakouluille tulee osoittaa resursseja uusien koulutuspalveluiden toteuttamiseksi.

Tavoite 11

3

Lisähuomioita tavoitteesta 11

Satakuntaliitto toteaa, että valtakunnallisessa verkostoyhteistyössä tulee huomioida myös aluetason toiminta

Tavoite 12

3

Lisähuomioita tavoitteesta 12

-

Tavoite 13

3

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

3

Lisähuomioita tavoitteesta 14

-

Tavoite 15

1

Lisähuomioita tavoitteesta 15

-

Tavoite 16

1

Lisähuomioita tavoitteesta 16

-

Tavoite 17

1

Lisähuomioita tavoitteesta 17

-

Tavoite 18

1

Lisähuomioita tavoitteesta 18

-

Tavoite 19

1

Lisähuomioita tavoitteesta 19

-

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

-

Tavoite 21

1

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

1

Lisähuomioita tavoitteesta 22

-

Tavoite 23

2

Lisähuomioita tavoitteesta 23

Satakuntaliitto pitää kannatettavana tavoitetta korkeakoulujen opiskelijavalinnan kehittämisestä. Opiskelijavalintauudistuksessa tulee huomioida myös koulutuksen alueellinen saavutettavuus.

Tavoite 24

1

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

1

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

1

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

1

Lisähuomioita tavoitteesta 27

Satakuntaliitto toteaa, että tavoite osaajatarpeisiin vastaamisesta on kannatettava. Synergian vahvistamiseksi on huomioitava kattavasti myös muut kansalliset ja alueelliset toimenpiteet ulkomaalaisten opiskelijoiden, tutkijoiden ja työntekijöiden houkuttelemiseksi esim. Talent Boost-toimenpiteet.

Tavoite 28

1

Lisähuomioita tavoitteesta 28

Satakuntaliitto toteaa, että tavoite kansainvälisten osaajien integroinnista on kannatettava. Synergian vahvistamiseksi on huomioitava kattavasti myös muut kansalliset ja alueelliset toimenpiteet ulkomaalaisten opiskelijoiden, tutkijoiden ja työntekijöiden houkuttelemiseksi esim. Talent Boost-toimenpiteet.

Satakuntaliitto tuo esille, että työelämän ja korkeakoulujen yhteistyön edistämiseksi on merkityksellistä vahvistaa kumppanuuksia yhteiskunnan eri toimijoiden kesken. Tässä aluekehittämislainsäädännön mukaisesti laadittavilla maakuntaohjelmilla on keskeinen rooli, sillä ne osaltaan luovat alueilla puitteet kumppanuuksille ja kehittämiselle. Koulutuspolitiikan strateginen kokonaisuus tulisivin alueilla kytkeä maakunnallisiin aluekehittämislainsäädännön mukaisiin strategiaprosesseihin vahvistaen kasvu- ja muutosalojen, uusien kyvykkyyksien ja muuttuvien osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointia.

Tavoite 29

3

Lisähuomioita tavoitteesta 29

-

Tavoite 30

1

Lisähuomioita tavoitteesta 30

Satakuntaliiton mukaan tavoite opiskelijoiden ja työelämän verkostoitumisen edistämisestä on kannatettavaa kaikkien opiskelijoiden osalta. Satakuntaliitto tuo esille myös, että työelämän ja korkeakoulujen yhteistyön edistämiseksi on merkityksellistä vahvistaa kumppanuuksia yhteiskunnan eri toimijoiden kesken. Tässä aluekehittämislainsäädännön mukaisesti laadittavilla maakuntaohjelmilla on keskeinen rooli, sillä ne osaltaan luovat alueilla puitteet kumppanuuksille ja kehittämiselle. Koulutuspolitiikan strateginen kokonaisuus tulisivin alueilla kytkeä maakunnallisiin aluekehittämislainsäädännön mukaisiin strategiaprosesseihin vahvistaen kasvu- ja muutosalojen, uusien kyvykkyyksien ja muuttuvien osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointia.

Tavoite 31

1

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

3

Lisähuomioita tavoitteesta 32

-

Tavoite 33

1

Lisähuomioita tavoitteesta 33

Satakuntaliitto painottaa, että saavutettavuuden osalta on keskeistä tarkastella ja seurata myös alueellisen saavutettavuuden tilaa ja tulevaisuutta.

Tavoite 34

1

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

1

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

1

Lisähuomioita tavoitteesta 36

Satakuntaliiton mukaan tavoite digitaalisten palvelujen saavutettavuudesta on kannatettava samoin kuin koulutuspolitiikan tavoitteet osaamis- ja koulutustason noususta, korkeakoulujen toimintamallien ja -rakenteiden uudistamisesta sekä korkeakoulujen yhteisestä, saavutettavasta digiopintotarjonnasta, jota oppija voi hyödyntää koulutustaustasta, työmarkkina- asemasta tai koulutusasteesta riippumatta ovat kannatettavia.

Tavoite 37

1

Lisähuomioita tavoitteesta 37

Satakuntaliiton mukaan koulutuspolitiikan tavoitteet osaamis- ja koulutustason noususta, korkeakoulujen toimintamallien ja -rakenteiden uudistamisesta sekä korkeakoulujen yhteisestä, saavutettavasta digiopintotarjonnasta, jota oppija voi hyödyntää koulutustaustasta, työmarkkina- asemasta tai koulutusasteesta riippumatta ovat kannatettavia.

Tavoite 38

1

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

1

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

1

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

3

Lisähuomioita tavoitteesta 41

-

Tavoite 42

3

Lisähuomioita tavoitteesta 42

-

Tavoite 43

1

Lisähuomioita tavoitteesta 43

Satakuntaliitto toteaa, että ohjaus, tuki ja seuranta on tärkeää toteuttaa koskemaan kaikkia opiskelijoita.

Tavoite 44

1

Lisähuomioita tavoitteesta 44

-

Tavoite 45

3

Lisähuomioita tavoitteesta 45

-

Tavoite 46

1

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

3

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

1

Lisähuomioita tavoitteesta 48

-

Tavoite 49

1

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

1

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

Satakuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja toteaa, että korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmassa on käsitelty monipuolisesti korkeakoulutuksen saavutettavuutta yhteiskunnallisena ilmiönä.

Satakuntaliitto kiinnittää huomiota siihen, että alueellinen saavutettavuus on ollut selvitystyön yhtenä tarkastelukohteena sosioekonomisen aseman, sukupuolen, maahanmuuttajataustan, etnisten ryhmien, kieliryhmien ja toimintarajoitteisten lisäksi. Alueellinen tarkastelu on kuitenkin jäänyt kokonaisuudessa melko vähälle huomiolle. Saavutettavuussuunnitelmassa tuodaan esille, että korkeakouluverkko on alueellisesti melko kattava ja korkeakoulutusta on tarjolla Suomen eri osissa vaikkakin eri alojen koulutustarjonta vaihtelee alueittain huomattavasti. Alueen koulutustarjontaa ja sen kytkeytymistä esim. alueen osaajatarpeen ennakointiin olisi myös hyvä tarkastella osana alueellista saavutettavuutta. Selvitystyön tavoitteissa tuodaan esille, että tarkoitus on ollut kohdistaa selvitystyö koskemaan koulutuspolun eri vaiheita korkeakoulutukseen hakeutumisesta työelämään siirtymiseen. Tämän osalta olisi keskeistä huomioida korkeakoulutuksen alueellinen saavutettavuus.

Saavutettavuussuunnitelmassa tuodaan esille myös, että pääkaupunkiseudun yliopistot ovat useimmiten joko elitistisiä tai verraten elitistisiä, kun taas maakunnissa sijaitsevien, pienempien

yliopistojen opiskelijoiden tausta on selvästi kansanomaisempi. Lisäksi tuodaan esille, että Suomessa maan sisällä muutetaan eniten korkeakoulutuksen perässä, ja siitä hyötyvät erityisesti suuret kaupunkiseudut.

Satakuntaliitto toteaa, että väestönmuutos tulee osaltaan vaikuttamaan yhdenvertaisen koulutuksen koulutuspoliittisen tavoitteen toteutumiseen. Alueiden väliset toimintaedellytykset ja kehitysnäkymät onkin Satakuntaliiton mukaan huomioitava esim. resurssien suuntaamisessa, sillä pienenevät ikäluokat, kunta-alan henkilöstön eläköityminen, osaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät ongelmat sekä kuntatalouden näkymät tulevat lähivuosina haastamaan eri asemassa olevat kunnat eri tavoin laadukkaan, saavutettavan ja yhdenvertaisen varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestämisen osalta.

Satakuntaliitto tuo esille myös, että työelämän ja korkeakoulujen yhteistyön edistämiseksi on merkityksellistä vahvistaa kumppanuuksia yhteiskunnan eri toimijoiden kesken. Tässä aluekehittämislainsäädännön mukaisesti laadittavilla maakuntaohjelmilla on keskeinen rooli, sillä ne osaltaan luovat alueilla puitteet kumppanuuksille ja kehittämiselle. Koulutuspolitiikan strateginen kokonaisuus tulisivatkin alueilla kytkeä maakunnallisiin aluekehittämislainsäädännön mukaisiin strategiaprosesseihin vahvistaen kasvu- ja muutosalojen, uusien kyvykkyyksien ja muuttuvien osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointia.

Satakuntaliitto pitää tavoitetta saavutettavuusfoorumista kannatettavana mutta painottaa, että foorumille tulee olla kutsuttuina myös alueiden edustajat. Satakuntaliiton mukaan saavutettavuuden osalta merkityksellistä on vahvistaa kumppanuuksia yhteiskunnan eri toimijoiden kesken.

Satakuntaliiton toteaa, että korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelman kokonaisuutta tulisi täsmentää ja 50:n tavoitteen osalta tulisi laatia kattava vaikutusten arviointi sekä osoittaa korkeakouluille tavoitteisiin nähden myös riittävät resurssit.

Aro-Heinilä Asko
Satakuntaliitto

Laitinen Katja
Satakuntaliitto